

İLKÖĞRETİMDE SES EĞİTİMİ VE ŞARKI SÖYLEMENİN KİŞİLİK VE SOSYALLEŞME ÜZERİNE ETKİSİ

Arzu GÖK AKKILIÇ*

ÖZET

“Müzik eğitimi en çok tercih edilen alandır, çünkü ritim ve uyum ruhun içine en derinden nüfuz eder ona saygınlık, onur ve zarafet verir”. (Platon)

Bireyleri ve toplumları biçimlendirme, değiştirme ve geliştirmede eğitim en etkili süreçtir. Kültürel bütünlüğün sağlanmasında müziğin bir eğitim aracı olarak kullanılması tüm dünyada yaygınlık kazanmıştır.

Sosyalleşme, yaşam boyu süren bir öğrenme sürecidir. Bu süreç içerisinde birey, yaşadığı topluma uyum sağlayabilmek için, o toplumun sosyo-kültürel değerlerini benimser. Bireyin sosyalleşmesi ilk olarak ailede başlar ve okulda devam eder. Okul, bütün çağdaş toplumlarda aile ile birlikte bireyin sosyalleşmesini sağlayan en önemli kurumdur. Bu nedenle okullarda bireyin sosyalleşmesine yönelik olarak verilen eğitim çok önemlidir.

Bu araştırmada, ilköğretimde ses eğitimi ve şarkı söylemenin kişilik ve sosyalleşmedeki etkisi araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyalleşme, Kişilik, Müzik ve Ses Eğitimi

*İstanbul Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı, Sahne Sanatları Anabilim Dalı, Opera, İstanbul /TÜRKİYE arzuogek79@googlemail.com

THE IMPACT OF VOCAL TRAINING AND SINGING ON THE PERSONALITY AND SOCIALIZATION IN PRIMARY EDUCATION

Arzu GÖK AKKILIÇ*

ABSTRACT

“Musical training is a more potent instrument than any other, because rhythm and harmony find their way into the inward places of the soul, on which they mightily fasten, imparting grace, and making the soul of him who is rightly educated graceful, or of him who is ill-educated ungraceful.” (Socrates)

Education is the most efficient process in terms of developing, changing and forming the societies as well as the individuals. The use of music as an educational tool to ensure cultural integrity has gained wide currency all over the world.

Socialization is a life-long learning process. Within this process, an individual adopts socio-cultural values of the society in order to accommodate him/herself to that society. The socialization of the individual starts at first in the family and proceeds in the school. The school, alongside with the family, is the most important institution which ensures the socialization of the individual in all societies. Therefore, the social training aiming the socialization of the individuals is very important.

This research will analyze the impact of the vocal training and singing in primary education on the socialization and personality of the children.

Keywords: Socialization, Personality, Music, Voice Training

*Istanbul University, State Conservatory, Performing Arts Department, Opera, İstanbul /TURKEY arzugok79@googlemail.com

1. GİRİŞ

Çocukların ve gençlerin sağlam bir ruh ve kişilik eğitimi almalarında müzik eğitiminin önemli bir yeri vardır. Yapılan araştırmalarda müzik eğitiminin çocuk ve gençlerin eğitimi ve gelişimi için büyük önem taşıdığı belirtilmiştir.

Antropoloji alanında yapılan araştırmalar insanın tüm tarihi boyunca müziksel davranışlar sergilediğini ortaya çıkarmıştır. Bunun sonucunda antropoloji uzmanları müziği, insanın doğusuyla birlikte edindiği bir yetenek olarak görmektedirler (Özmenteş, 2005).

Toplumsal açıdan değerlendirildiğinde; müzik bireyin yeteneklerini geliştirmesini sağlayan bir etkinlik olmanın yanı sıra dayanışma ve paylaşma gibi değerli sayılan davranışlar kazanmasına ve sergilemesine yardımcı olarak bireyi toplumsallaştıran, ayrıca toplumsal gelişmede etkin bir rol kazandıran, sanat yoluyla bir aydın konumuna getiren kültürel bir etkinliktir.

Eski çağlardan bu yana tüm bilim adamları, bireyin zihinsel ve fiziksel gelişiminde müziğin önemli bir yeri olduğunu, eğitim açısından büyük bir değer taşıdığını savunmuşlardır (Yavuzer, 1999). Eski Yunan uygarlıklarında okullarda müziğin dil ve aritmetik bilgisinden önce gelmesi, Arkadya'da aulos (obua'nın atası) ve lir çalmanın otuz yaşına değin zorunlu olması bu düşünceyi kanıtlamaktadır (Tanrıverdi, 1997:25).

“Eflatun, müziği, eğitimin en gerekli unsuru olarak görmüş vücuttan önce ruhun gelişmesini üstün tutmuş, eğitimde güzel sanatların kuvvetine inanmış ve ruhun güzelliklerle yükseleceğini belirtmiştir. Eflatun, müziği bir eğlence aracı değil, güzellik ve iyilik için eğitim aracı olarak kabul etmiştir” (Şen, 2006:25).

Müzik eğitimi bireylerin gelişimine toplumsal, kültürel, psikolojik, eğitsel ve ekonomik açılardan katkıda bulunmaktadır. Özellikle de erken yaşlarda verilen doğru bir müzik eğitiminin çocuk gelişimi üzerinde birçok olumlu etki bıraktığı da bilinmektedir.

Yavuzer (2007) müzik eğitimi ile çocuğun, kendini ifade etme becerisinin, yaratıcılık zevkinin ve estetik duygusunun gelişeceğini, yine müzik eğitiminin çocukların motor gelişimleri ile ritmik gelişimlerini sağlayacağını, ses ve dil gelişimlerine katkıda bulunacağını, bilişsel gelişimleri ve soyut düşüncelerine, sosyal ve grup becerileri kazanmalarına katkıda bulunacağını belirtmiştir (Yavuzer, 2007: 25).

Güler (2008: 52) ise çocuk eğitiminde müzikle ilgili olarak şunları söylemektedir: “Çocuklar, doğumu izleyen günlerde ninniler yoluyla müzikle tanışır. Sonrasında da hoplatılma, sallanma etkinlikleri ile müziği yaşamaya devam ederler. Daha sonra ise dünyalarına tekerlemeler, saymacalar, parmak oyunları, şarkılı ve müzikli oyunlar girer. Böylece müzikle etkileşimleri sürer gider. Çocukların gerek bebeklik döneminde gerekse ilk ve ikinci çocukluk dönemlerinde müziğe karşı ne kadar duyarlı olduklarını gözlemlemek için onların şarkı ve sesleri nasıl dinlediğini, müziği duyduklarında bedensel hareketlerle müziğe nasıl tepki verdiklerini ve şarkılı oyunlara uyma çabalarını ve katılımlarını izleyebilirsiniz. Çocuklarda, müziğe karşı gözlenen bu doğal ilgi, doğuştan gelmektedir.”

Dolayısıyla bu ilgi ve yeteneğin geliştirilmesi çocukların kişilik gelişimi ve sosyalleşmesi anlamında oldukça etkili olacaktır.

İlköğretim eğitim programında yer alan ve diğer derslerin yanı sıra müzik, resim ve beden eğitimi gibi dersler, çocukların toplumsal ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çalışmalar ve uygulamalar içermektedir. Diğer dersler ile birlikte bu dersler sayesinde çocuk, sosyal davranışları, geçimli bir insan olmayı, görgü kurallarını, başkalarının haklarına saygı duymayı, paylaşmayı ve sabırlı olmayı öğrenir (Sökezoğlu, 2010: 39).

Müzik eğitimi içerisinde ses ve şarkı söyleme eğitimi de bireyin bu gelişimleri sağlamasında önemlidir ve her zaman etkin ve belirleyici bir rol oynamaktadır.

Bu anlamda ilköğretim okullarında okutulan müzik dersleri, öğrencilerin müziksel, sosyal ve kültürel yaşantılarını etkileme derecesi açısından eğitim-öğretim içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. İlköğretim müzik derslerinin genel amaçları şu şekilde ifade edilmiştir (M.E.B. İlköğretim Kurumları Müzik Öğretim Programı, 1994; Dinçer, 2009):

- Kültür, sanat ve müziğin insan ve toplum hayatındaki önemini kavrayabilmek,
- Müziği oluşturan temel öğeleri kavrayabilmek,
- İnsan sesleriyle ve çalgılarıyla yapılan müzikleri ve müzik topluluklarını tanıyabilmek,
- Birlikte müzik yapmaya istekli olabilmek,
- Müzik yaparken ve dinlerken müziği oluşturan temel öğelere özen göstermek,
- İnsan ve toplum hayatında kültür, sanat ve müziği önemseyebilmek,
- Sesiyle ve çalgısıyla çeşitli yaratıcı çalışmalar yapmaya istekli olabilmek
- Çocukların müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,
- Kişilik ve özgüven gelişimlerine katkı sağlamak,
- Müzik aracılığı ile zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Türkçeyi doğru ve etkin kullanmalarını sağlamak,
- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek vb kişisel ve sosyal gelişime hedefleyen amaçlar da genel amaçlar içerisinde.

2. SES EĞİTİMİ VE ÖNEMİ

Genel anlamda müzik eğitiminin de içinde bulunduğu sanat eğitiminin, insana katmış olduğu bireysel-toplumsal işlevleri ve faydaları, günümüze kadar araştırılmış ve incelenmiştir.

Doğumdan itibaren sürekli kendisi için iyiyi ve güzeli bulma çabasında olan insan, aldığı müzik eğitimi ile bu gereksinimlerinin bir kısmını karşılayabilmekte ve müzik eğitimi bireyin yaşamsal huzuru ve güzeli bulma arayışında çok önemli roller oynamaktadır (Akgül Barış, 2008: 29).

Müzik eğitiminin önemli boyutlarından biri de ses eğitimidir. Ses eğitimi ile bireylere, müzik tanıtılmalı ve sevdirilmeli, birlikte müzik yapma alışkanlığı kazandırılmalıdır. Ses eğitiminde önemli bir yeri olan korolar, müzikle yoluyla birlikte öğrenmeyi sağlayan topluluklardır. Ses eğitimi, öğrencide amaçlanan sosyalleşme ve kişilik gelişiminin desteklenmesi aşamalarında önemli bir rol oynamaktadır (Yiğit: 2001: 98).

Korolar, gerek kendi mensupları için, gerekse dinleyici halk kitleleri açısından eğitici, öğretici ve sosyalleştirici özellikleriyle bireylere büyük yararlar sağlamaktadır (Yener, 2001: 84).

“Ses eğitimi bireylerin, giderek toplumların, sağlıklı, saygın, becerikli, yordamlı, dürüst, çalışkan, üretken, uyumlu ve çağdaş olabilmeleri için bir düşünce ve davranış eğitimidir. Müzik eğitimi ile kazandırılmak istenen her boyut kişiyi ve giderek toplum ya da toplumları maddi ve manevi olarak besler, biçimlendirir ve yüceltir. Maddi ve manevi, sağlam yetişmiş bireylerden sağlam toplumlar oluşur” (Bebek, 2007: 42).

Yukarıdaki tanımlamalara göre okullarda verilen müzik ve ses eğitiminin müfredatta daha kapsamlı bir şekilde yer alması, sağlıklı ve başarılı bir neslin yetişmesi açısından önemlidir.

3. KİŞİLİK GELİŞİMİ

Kişilik, bir insanın bütün ilgilerini, tutumlarını, yeteneklerini, konuşma şeklini, dış görünüşünü ve çevresine uyum biçimini içeren bir kavramdır. Bu doğrultuda kişiliği, bireyin iç ve dış çevresiyle kurduğu ve bireyi diğer bireylerden ayırt etmeye yarayan, tutarlı bir ilişki biçimi olarak değerlendirmek mümkündür (Cüceloğlu, 2004).

Dolayısıyla kişilik bireyleri diğerlerinden ayıran kendine has özelliklerin yanı sıra diğerleri ile benzer davranışları da içinde barındıran bir kavramdır.

Diğer bir ifadeyle kişilik kavramı bireyin fizyolojik ve psikolojik yönden uyum içinde olduğu ve tutarlı davranışlar sergilediği bir bütünü ifade etmektedir. Bu nedenle kişilik gelişimi denildiğinde, sadece çevrenin ya da sadece genetik özelliklerin etkisi düşünülmemelidir.

Kişilik, bireyin zihinsel, duygusal, sosyal ve fiziksel özelliklerinin süreklilik gösteren yönlerini içerir. Bu anlamıyla kişiliğin, bireyin göreceli olarak kalıcı eğilim, davranış ve ilişki kalıpları ile tepkilerini belirleyen en temel unsur olduğunu söyleyebiliriz. Bir başka tanımlamada kişiliğin; bireyin kendine özgü düşüncelerini ve sergilediği davranışlarını belirleyen sistemlerin bütünü olduğu vurgulanmıştır (Taymur ve Türkçapar, 2012).

Kişilik, devamlı gelişme eğilimindedir. Bu gelişimin amacı olgun ve dengeli bir benlik geliştirmektir. Bu da yapısal ve çevresel faktörler arasındaki etkileşimin sonucu olarak çeşitli süreçlerden geçerek çocuğun işlevlerinin değişmesi ve artmasıdır. Ergenliğin sonlarına kadar devam eden kişilik gelişimi, duygu, düşünce davranış boyutlarında bireyin tutarlı ve bütünlük sağlayan bir yapıya ulaşması ile oluşmuş sayılmaktadır. İçinde çatışmaları daha az ve dengeli olduğunu düşündüğümüz bu yapı, zaman sürecinde değişikliklere uğramasına rağmen temel özelliklerini sürdürme eğilimindedir (Cüceloğlu, 2004).

Gelişimin bazı yönleri kalıttımdan bazı yönleri de çevreden etkilenirken, birçok yönü ise her ikisinden de etkilenmektedir. Bu nedenle kişilik gelişiminde hem kalıttımsal özellikler hem de çevresel özellikler etkili olmaktadır (Çamlıbel, 2012).

Sağlıklı bir kişilik gelişimi için fizyolojik ve psiko-sosyal ihtiyaçların karşılanması gerekmektedir. Aynı zamanda kişilikte arkadaş çevresi, okul, öğretmen, kültür, sanat ve sosyal yapı gibi diğer değişkenler de etkili olmaktadır.

4. SOSYALLEŞME

Sosyalleşme, bireyin yaşadığı toplumun bir parçası olması yolunda, o toplumun ortak değerlerini benimsemesi, ortak davranış ve kültür birikimini elde etmesi olarak tanımlanabilir. Bu ortak kültüre sahip olabilmek ise, o kültürün bir parçası olarak üretiminde ve tüketiminde bizzat bulunmasıyla mümkün olabilmektedir. Yani birey, toplumu oluşturan diğer bireylerle bir araya gelmezse toplumsallaşamaz, aynı değer ve davranış kalıplarını edinemez, toplumu oluşturan diğer bireyler gibi olamaz, ortak yanlarını geliştiremez.

Bu açıdan bireyin toplumsal bir varlık olabilmesi için diğer bireylerle bir araya gelmesi zorunludur. Bireylerin sosyalleşmelerinde aile, okul, sanat ve kültür paylaşımlarının yaşandığı ortamlar son derece önem taşımaktadır (Doğan, 2010).

Giddens'a göre sosyalleşme; insanların yaşam süreçleri boyunca hem bireysel hem de toplumsal bir canlı olarak, içinde buldukları ve geliştikleri topluma adapte olma sürecidir ve toplum içinde farklı kuşakların birbirleriyle olan iletişimini ve etkileşimini sağlar. Bu farklı kuşaklar, sosyalleşme süreci içerisinde birbirlerinin yaşantılarını etkiler (<http://www.felsefe.gen.tr>, erişim tarihi: 25.10.2018).

“Sosyalleşme, bireyin toplumun kültürünü öğrenme ve içselleştirme sürecidir. Bir diğer ifade ile sosyalleşme, insan olma sürecidir. Sosyalleşen birey, toplumun bir üyesi haline gelir ve diğer bireylerle benzer davranışları gösterir. Bir taraftan bireylere kimlik kazandırırken, diğer taraftan da toplumun kültürünü kuşaktan kuşağa aktarır.” (Bozkurt, 2004: 16).

Gander ve Gardiner (1998) sosyalleşmeyi: “Bireylerin, özellikle de çocukların belirli bir grubun işlevsel üyeleri haline geldikleri ve grubun öteki üyelerinin değerlerini, davranışlarını ve inançlarını kazandıkları süreç” olarak (Vural, 2006; Akkuş (2005: 1) ise sosyalleşmeyi: “Bireyin grup içerisinde, grubun bir üyesi olarak kazandığı değerler, tutumlar, ilgiler, beceri ve bilgilerden oluşan bir süreç” olarak tanımlamaktadır.

Sosyalleşmenin tanımlarına bakıldığında sosyalleşmeyi; bireyin psikolojik, sosyolojik, kültürel ve eğitimsel gelişimine yönelik, toplumsal bir varlık olarak ya da olması için gerekli bütün davranışların kazandırılması süreci olarak görmenin mümkün olduğu düşünülmektedir.

5. KİŞİLİK GELİŞİMİ VE SOSYALLEŞMEDE SES EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

Sosyalleşme açısından en uygun ortamlardan biri, aynı yaş gurubu dediğimiz akranların bir araya getirilmesidir. Toplu çalgı ya da ses eğitimi gibi grup çalışmaları aracılığıyla bir araya gelen akran grupları, kendi yaşlıları ile olan ortak özelliklerinden dolayı daha çabuk kaynaşabilirler, birbirleri ile bütünleşmek adına daha çok konuyu paylaşabilirler. Bireylerin bir grup içerisinde bulunarak bazı bilgi, davranış ve becerileri kazanması sonucu, akranları ile daha sıkı bir paylaşım içerisinde olmaları, toplumsal bir oluşum olarak nitelendirilebilir. Böyle bir oluşumda müzik eğitimi, önemli bir kaynak özelliği taşımaktadır.

Apaydın (2001) göre; “Korolarda şarkı söyleyen birey; ortaklaşa iş yapma alışkanlığı kazanır, ses eğitimi, genel müzik eğitimi, koro edebiyatı eğitimi alır; başkalarının yanlışlarını gidermesine katkıda bulunurken, kendi eksikliklerini de görme fırsatı elde eder; başkalarına saygı göstererek kendisine saygı sağlar; arkadaşlıklar kurarak sosyalleşir. Ayrıca bireyin özgüveni artar, sanatta ulusal ve uluslararası iletişim içerisinde dünya görüşü gelişir” (Apaydın, 2001: 135).

Çocuk kişilik gelişimi sürecinde, güvenlik hissi, grup içinde yer edinebilme, bir etkinlikte yer alabilme ve kendi sorunlarıyla yüzleşme ve başarılı olmaya gereksinim duyar. Müzik programı, müzik deneyimlerinin kalitesiyle, programın düzenlenmesi ve ele alınan müzik öğretim yöntemleriyle birlikte çocuğun gelişimine katkıda bulunur. İyi hazırlanmış bir müzik eğitimi programıyla çocuk; yaşamın zevkini ve anlamını, sınıf içinde, toplumda, dünyada yaşamayı anlayabilir. Ulusal ve dünya tarihini anlamlı kılabilir. Bilim, sanat, sosyal bilimler, sağlık, din gibi alanlara ilgiyi geliştirip bilgilendirilebilir. Yaratıcılığı, değişik tür aktivite düşünceleri geliştirilebilir ve davranışlarında olumlu gelişmeler sağlanabilir (Çilden, 2001).

Kişilik, uyum sağlama ve paylaşma açısından müziği tanımlayan Benjamin Koenig; “Müzik insan kişiliğinin en subjektif ve kişisel ifadesidir. Aynı zamanda unutulmaz bir yaşam yaklaşımıdır. Müzik, üyelerinin en asgari düzeyde sözlü dile ihtiyaç duyarak, aralarında bir sempati oluşturduğu sosyal bir uyum ve iletişim sanatıdır.” demektedir (Uslu,2009).

Müzik, bireylerin kişilik oluşumlarında etkili olduğu kadar, diğer insanlarla iletişimi noktasında da etkili bir araçtır. Aynı zamanda düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlığı kazandıran eğitimsel bir süreç içerisinde gerçekleşmektedir. Müzik sayesinde diğer insanları dinleme alışkanlığı oluşmakta ve farklı seslerin, düşüncelerin var olduğu kabul edilebilmektedir. Bu bağlamda müziğin bireylerin kişilik gelişimi ve sosyalleşme süreçleri üzerinde olumlu etkiler oluşturduğu öne sürülebilir.

Müzik, insanları birleştiren ve insanlara paylaşmayı öğreten bir olgudur. Başarılı bir müzik için, sağlam ve titiz bir takım çalışması gereklidir. Birlikte aynı müziği dinleyen bireyler aynı

duyguları paylaşmayı öğrenirler. Birlikte müzik eseri seslendiren bir orkestra veya koro üyeleri paylaşmayı, birbirlerini dinlemeyi, sırayla konuşmayı, uyum içinde yaşamayı, farklı insanlar gibi düşünmeyi, empati kurabilmeyi öğrenmektedirler. Bu noktadan hareketle, müzik eğitimi insani duyguları geliştiren ve insanlara demokratik ortam imkânı sağlayan önemli bir unsurdur (Bağcı, 2007).

Müzik hem bireysel hem de birlikte iş yapma becerisi kazandıran eğitimsel bir aktivitedir. Ergen birey, müzik eğitimi sayesinde iletişim gücünü arttırarak, dış dünya ile daha sağlıklı ilişkiler ve paylaşımlar içerisinde olacaktır.

Literatürde müzik, ses eğitimi ve koro çalışmalarının bireyler üzerindeki etkisi ile ilgili çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalardan bazıları şu şekildedir.

Öztop (2007) “Planlı ve Programlı Bir Özenen Koro Eğitimi İle Bireye Kazandırılması Hedeflenen Eğitsel, Toplumsal ve Kültürel Yeterliklerin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmasında, planlı ve programlı bir anlayışla uygulanan koro eğitiminin bireyin dil ve anlatım becerilerinin gelişmesinde büyük önem taşıdığı sonucuna varmıştır. Öztop, uzmanlarla yaptığı görüşmelerden elde ettiği bulgular sonucu; uzmanların büyük çoğunluğunun koro eğitimi ile kazandırılması hedeflenen kültürel yeterliklerin başında “dil ve anlatımın geldiğini ifade ettiklerini belirtmiştir. Bu bağlamda, koro müziğinin, en temel ögesi olan “dil” (özellikle anadil) yoluyla bireyin kültürel gelişimine büyük ölçüde katkıda bulunduğu düşüncesine varmıştır.

Doğanarslan (2008), “Koro Eğitiminin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkileri” adlı yüksek lisans tezinde, koro eğitiminin çocukların daha mutlu bireyler olmasını sağladığı, öğrencilerin koro çalışmalarına katılımından sonra derslerindeki başarı oranlarında artış gözlemlendiği ve Türkçeyi doğru ve güzel konuşabilme konusunda koro eğitiminin çok etkili olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Özata (2010) ise, “Ülkemizdeki Çocuk Korolarının Yapılandırılmasının ve Eğitim Süreçlerinin Uygulanma Durumunun Analizi” adlı yüksek lisans tezinde, farklı illerden 10 koro şefi, 3 uzman, toplam 13 koro eğitimcisiyle görüşmüş ve yapılan görüşmelerden, koro çalışmalarının çocukların bireysel ve toplumsal kişiliklerinin oluşumunda önemli bir yere sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Özata çalışmasında; koro eğitiminin çocukların sosyalleşmesindeki en büyük etkisinin, çocukların toplumsallaşmasına katkıda bulunduğu sonucuna da ulaşmıştır. Bu çalışma ses eğitiminin bir türü olan koro eğitiminin yararlarını ortaya koymasından önemlidir.

Özdemir ve Yıldız’ a (2010) göre müzikle erken yaşlarda tanışma, müziksel öğrenmelerin gerçekleşmesi için gereklidir. Aynı zamanda müzikle erken yaşlarda tanışmak diğer bilişsel zekâ ve süreçlerin gelişimini ileri düzeyde geliştirir.

Ayata ve Aşkın (2008) müzik eğitimine yedi yaşından önce başlamanın beynin gelişiminde belirgin farklar yarattığını öne sürmektedirler.

Yünlü ve Sağlam'ın (2004) sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin görüşlerini inceledikleri çalışmalarında ilkokulda çocuğun bilişsel-devinşsel eğitiminin yanında duyuşsal eğitiminin de çok önemli olduğu ve bu eğitimde müzik dersinin önemli işlevi olduğunu düşündüklerini ortaya koymuştur.

Sökezoğlu ve Ördok, (2014), "İlkokul Öğrencilerinin Sosyalleşmelerinde Koro Eğitiminin Rolü", adlı çalışmalarında elde ettikleri sonuçlar şu şekildedir:

- Arkadaşlarına, öğretmenlerine ve çevresine karşı olan davranışlarını, toplum içinde söz alma davranışını, grup içerisinde rol alma, gruba uyma davranışlarını olumlu yönde etkilediği,
- Öğrencilerin özgüven gelişmelerini etkilediği, öğrencilerin etkinliklere katılma isteğini artırdığı, bireyin bireysel, sosyal ve kültürel gelişimi içerisinde olması gereken bir eğitim olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.
- Öğrencilerin sorumluluk alma davranışını, ailelerine karşı olan davranışlarını, gruba yön ve şekil verme davranışını, müzik dinleme tarzlarını ve konser dinleme davranışını da kısmen etkilediği söylenebilir.

Sosyalleşme süreci içerisinde, sınıf içerisinde ve dışarıda yapılacak müziksel etkinlikler sayesinde çocuk, grup içerisinde bir yer edinerek birlikte iş yapma alışkanlığı, kurallara uyma gibi alışkanlıklar geliştirerek farklı dostluklar kuracaktır.

Varol'un 2001'de farklı okul korolarında görev alan öğrenciler üzerinde yaptığı araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin arkadaş çevrelerinin arttığı, birlikte iş yapma becerilerinin güçlü olduğu, kendine güven duygularının geliştii ve kendini ifade edebilme yeteneklerinin arttığı gözlenmiştir (Dinçer, 2009).

Yukarıda bahsedilen araştırmalar çocukların kişilik gelişimi ve sosyalleşmeleri üzerinde müziğin ne kadar etkili ve gerekli olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır.

Kısaca yukarıda verilen araştırmalar doğrutusunda ses eğitiminin önemini şu şekilde özetlemek mümkündür:

- Sesler eğitilir, bireyin işitme yeteneği gelişir, müziksel anlatım ve beğeni düzeyi gelişir,
- Müziksel estetik ve bütünlük duygusu gelişir,
- Dil gelişimi sağlanır, sosyalleşir.
- Sosyalleşirken bireyin psikolojik, sosyolojik, kültürel ve eğitimsel gelişimlerine de katkıda bulunulur.
- Bu gelişimler, bireylerin sağlıklı müziksel ve düşünsel dünyalarının oluşmasına yardımcı olur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Müzik ve ses eğitimi kapsamında, nitelikli bir eğitim olanağı elde eden bireyler, bu yolla hem kendi bireysel gelişmelerine hız katabilirler, hem de sosyalleşme boyutu konusunda elde ettikleri düzeyle, çevreleriyle de uyumlu olarak bazı ortak değerleri paylaşabilirler. Bu paylaşımlar, onların sosyo-kültürel açıdan gelişmelerinde ve değişmelerinde etkin bir rol oynayacaktır. Sosyo-kültürel gelişimin müzik eğitimi aracılığıyla sağlanması ve hızlandırılması konusunda bireylere ve kurumlara bazı sorumlulukların düştüğü unutulmamalıdır.

Bu çerçevede çocukluk döneminde başlayacak müzik eğitimi, çocuğun ileriki yaşantısında durumlara ve olaylara farklı açılardan bakmasını sağlayacak ve çocuğun farklı yönlerinin gelişimine katkısı olacaktır; bu eğitim bu nedenlerle ötürü önemli ve değerlidir. Çocukluk döneminde müzik eğitimine başlamak, müzik birikimine ve kültürüne sahip bireyler yetiştirmede oldukça önemlidir. Erken yaşlarda başlayan müzik eğitiminin çocukta çeşitli bilişsel becerileri de geliştireceği düşünülmektedir. Dolayısıyla bu dönemlerde verilen müzik eğitimi, çocukların gelişiminde önemli bir yere sahiptir.

Konu ile ilgili geliştirilebilecek öneriler ise şu şekilde özetlenebilir:

- Eğitimde bireylerin müzik eğitimi yoluyla sosyalleşmelerini sağlayıcı çalışmaların planlanması, uygulanması ve desteklenmesi önemsenmelidir.
- Sosyo kültürel gelişimin sağlanması açısından okullarda müziksel aktiviteler yapılmalıdır.
- Sosyo kültürel gelişimin hızlandırılması bakımından okullarda işler durumda olan toplulukların yarışma, festival, şenlik gibi organizasyonlara katılmaları teşvik edilmelidir.
- Okullarda çeşitli korolar kurulmalı ve bu korolar profesyonel müzik eğitimi veren kurumlar tarafından desteklenmelidir.
- Koroların kurulması ve çoğaltılması için profesyonel müzik eğitimi veren kurumlara İl Millî Eğitim Müdürlükleri de destek vermelidir.
- Ülkemizdeki çocuk korolarının sayısının artması için müzik öğretmenleri, çalıştıkları okullarda korolar kurmalı ve kurdukları korolarla çeşitli etkinliklere katılarak hem öğrencilerinin motive olmalarına katkıda bulunmalı hem de yöneticilerinin, yaptıkları işin ciddiyeti ile ilgili bilgilenmelerini sağlamalıdır.
- Öğretmenlere her yıl düzenli olarak verilen seminerlere müzik öğretmenleri için “Koro Eğitimi Seminerleri” eklenebilir.
- Müzik derslerini boş ders olarak gören veliler, yapılan çalışmalarla ilgili olarak bilgilendirilmeli ve müzik derslerinin bir boş ders olmadığı, öğrencilerin bireysel, sosyal ve kültürel gelişimlerini olumlu yönde etkileyen olmazsa olmaz derslerden biri olduğu, öğrenci velilerine; toplantı, sunum, gösteri vb. yollarla bu işi yapan kişiler tarafından anlatılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akgül Barış, D. (2008). Sosyal Beceri Gelişiminde Çocuk ve Müzik. *Milli Eğitim Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 177, 28-34.
- Ayata, E. Ve Aşkın, C. (2008). Müziğin Beynin Fonksiyonlarına Olan Etkisi. *İTÜ Dergisi Sosyal Bilimler*, 5(2), 13-22.
- Akkuş, Z. (2005). İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Becerilerinin Özsaygı ve Denetim Odağı İle İlişkisi. *Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.*
- Bağcı, H., (2007). Müzik Eğitimi Yoluyla Şiddet Karşısında Kazançlarımız, 3. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu, 19 – 21 Kasım. Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara
- Bebek, F. (2007). İlköğretimde Ders İçi ve Ders Dışı Müziksel Etkinliklerin Öğrenci ve Öğretmenlerin Müziksel Davranış ve Yaşantılarına Etkileri, *Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.*
- Cüceloğlu, D. (2004). *İnsan ve Davranışı (13. Baskı). İstanbul: Remzi.*
- Çevik, S. (1999). *Koro Eğitimi ve Yönetim Teknikleri. Ankara: Yurt Renkleri Yayınevi.*
- Çamlıbel, İ.A., (2012), *Çocukların Gelişim Süreci ve Televizyonun Etkileri, Uzmanlık Tezi, Ankara, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu*
- Çilden, Ş. (2001), Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 21, Sayı 1 (2001) 1-8
- Doğan, İ. (2010). *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.*
- Diñer, M., (2009), Müzik Dersi ve Ders Dışı Müzikal Etkinliklerin İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Sosyalleşmelerine Etkisi, *Selçuk Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2009*
- Doğanarslan, E. (2008). *Koro Eğitiminin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.*
- Güler, N. (2008). *Müzikle Çocuk Eğitimi. İstanbul: Hepsioçocuk Yayınevi*
- Okyay, E. (2001.). *Ezgi'nin Serüveni ve Koro Kültürü Hakkında. I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu, Ankara.*
- Özmenteş, S., (2005). Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6.9 : 89-98.
- Özata, E. (2010). *Ülkemizdeki Çocuk Korolarının Yapılandırılmasının ve Eğitim Süreçlerinin Uygulanma Durumunun Analizi. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.*
- Özdemir, Ö., Güzel Özdemir, P., Kadak, M.T., Nasroğlu, S., (2012), *Kişilik Gelişimi, Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, Current Approaches in Psychiatry 2012; 4(4):566-589*
- Özdemir, G. Ve Yıldız, G. (2010). Genel Gelişim Sürecinde Müziksel Gelişim. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 77-90.
- Öztop, S. (2007). *Planlı ve Programlı Bir Özengen Koro Eğitimi İle Bireye Kazandırılması Hedeflenen Eğitsel, Toplumsal ve Kültürel Yeterliklerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.*
- Özata, E. (2010). *Ülkemizdeki Çocuk Korolarının Yapılandırılmasının ve Eğitim Süreçlerinin Uygulanma Durumunun Analizi. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.*
- Sökezoğlu, D. (2010). *Ritim, Hareket ve Şarkı Öğretimi Temelli Müzik Eğitiminin 7-11 Yaş Grubu Çocuk Yuvası Öğrencilerinin Sosyal Gelişimleri Üzerine Etkisi (Afyonkarahisar İli Örneği). Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara*
- Sökezoğlu, D., Ördek, Ş., (2014). *İlkokul Öğrencilerinin Sosyalleşmelerinde Koro Eğitiminin Rolü, Hisarlı Ahmet Sempozyumu, Kütahya, 2014*
- Şen, Y., (2006), *Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Gelişiminde Müziğin Önemi. Y. 7.1 (2006): 337-343.*
- Tanrıverdi, A., (1997), *AGSL Müzik Bölümlerinde Uygulanan Çalgı Eğitimi ve Viyola'nın Çalgı Eğitimi İçerisindeki Yeri, Mavi Nota Dergisi*, 25 (1997): 7-9.
- Uslu, M. (2009). *Cumhuriyet'in İlanından Günümüze Türkiye'de Müzik Eğitimi Üzerine Bir Çalışma, İstanbul.*
- Uluçay, T., (2012), *İlköğretim 6-7-8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Müziksel Amaçlar Bakımından İncelenmesi, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt-Sayr: 14-2 Yıl:2012*
- Vural, D.E. (2006). *Okul Öncesi Eğitim Programındaki Duygusal ve Sosyal Becerilere Yönelik Hedeflere Uygun Olarak*

Hazırlanan Aile Katılımlı Sosyal Beceri Eğitimi Programının Çocuklarda Sosyal Becerilerin Gelişimine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Yavuzer, H., (1999), *Çocuk Psikolojisi*. Ankara: Remzi Kitabevi

Yiğit, N. (2001,). *Müzik Öğretiminin Koro Eğitimi İhtiyacı ve Karşılaşılan Sorunlar*. I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu, Ankara.

Yener, S. (2001). *Türkiye'deki Koro Çeşitleri ve Müzik Toplum Etkileşiminde Koro Müziğinin Rolü*. I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu, Ankara.

Yünlü, F. Ve Sağlam, M. (2004). *Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine İlişkin Görüşleri, İçerikle İlgili Güçlükleri ve Eğitim Gereksinimleri*. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 3(6), 211-226.

<http://www.felsefe.gen.tr>, 2014 (Erişim Tarihi: 10.08.2018)